

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XI.

V Ljubljani 27. véliciga travna 1858.

List 11.

Spomlad.

Prišla je spet spomlad, devica zala,
Glej, kak naravo vso je prerodila!
Prijaznih pevcov trume je zbudila,
In jih iz družih krajev pripeljala. —

Kak veličasten blis je ogrinjala.
Ki z njim je zemlje lice ogrenila!
Dolino solzno v raj je spremenila
O de bi dni veliko nam sijala!

Al kmało zgine spet prelubeznjiva, —
Spomlad, ki vekomaj je nezvenljiva,
Izvoljenim po smerti v raji sije.

Kraj, kjer mladost, veselje, mir ne mine,
Kjer več težav ni, solz, ne bolečine.
Se unkraj groba nam se le odkrije. *m.

Novim in starim birmancam.

Novi slamnik, klobuk, bele dvajsetice, svitli tolar, konji iz medenine, in kar si sicer od botra dobil o sveti birmi, ti še marsikterikrat v misel pride; malokrat pa pomisliš na gnade, ktere ti je ta sveti zakrament dodelil, in na pomen tega svetiga opravila. Pomisli večkrat, kaj se je pri sv. birmi s teboj godilo, kakošne gnade si prejel, k čemu si se zavezal.

1. Pri sv. birmi so ti škof čelo pomazilili s sv. krizmo. Zakaj čelo? Florenški cerkveni zbor odgovori, de zato čelo, ker je čelo sedež sramožljivosti, de bi se birmanec ne sramoval imena Kristusoviga, se ne sramoval njegoviga križa, ki je bil judam spotikljej, nevernikom pa nespamet (1. Kor. 23.). — Krizma je iz olja in balzama. Olje da moč in stori gibčne ude in pomeni pri sv. birmi, de je birmanec s polnostjo gnade sv. Duha poterjen. Balzam obvaruje trohnobe in lep duh razširja, in pomeni, de naj se birmanec nikar ne dá spačenimu svetu spriditi, in de naj prijetni duh lepih čednost na vse strani duhti od njega. Kraljestvo Božje moraš tedaj z vso močjo razširjati; kraljestvo greha pa vse dni svojiga življenja zatirati. Pri maziljenji so ti škof sveti križ s krizmo na čelo zaznamnjali, rekoč: „Zaznamnjam te z znamenjem sv. križa in poterdim te s krizmo zveličanja v imenu Očeta, Sina in sv. Duha. Amen“. Z besedami: „zaznamnjam te z znamenjem sv. križa“, so te bili škof vverstili in zapisali med Kristusove vojsake; takrat si stopil pod bandero sv. križa, de se hočeš le pod križem, s križem in za križ Kristusov vojskovati. Kako si se tedaj vojskoval do dne današnjiga v ti sveti vojski? Si morebiti prisego prelomil in sveti križ zapustil? Se ga celo sramuješ? Kje se znaješ? Kam si prišel? Kod hodiš? — Z besedami: „poterdim te s krizmo zveličanja“, si zadobil moč in gnado k ti vojski za Boga, pravo vero in čednost. Ako si tedaj omagal, si le sam kriv, ker si orožje od sebe vergel. Besede: „v imenu Očeta, Sina in sv. Duha“ ti kažejo, de prečudne moči in gnade

sv. birme izhajajo od presv. Trojice, izvirniga studenca vse dobrote, de vse tri osebe Božje delajo delo tvojiga zveličanja.

2. Neizbrisljivo znamenje sv. birme je znamenje velike časti. S tem znamenjem tudi v večnost pojdeš. Ako boš v nebesih, bo to znamenje tvojo čast zvikševalo; ako pa v peklu, bo zvikševalo tvojo sramoto in britkost. Satan se ga zdaj boji, ako boš z njim pogubljen, mu bo to znamenje služilo v tvoje veči zasramovanje.

3. Udarec na lice naj te opominja serčnosti, kadar bi ti bilo zavolj vere, čednosti, pravice in poštenosti kaj terpeti. Aposteljni so šli po prejetim sv. Duhu razveseljeni iz judovskega zbora, ker so bili vredni najdeni, zavolj imena Jezusoviga preganjanje, zasramovanje terpeti. Kaj pa ti? Vsaka britkost te stori vsiga čmerniga, kisliga, maloserčniga, nezadovoljniga, nepoterpežljiviga, jezniga, in morebiti celo preklinjaš, se rotiš, in se za vero in vse dobro malo več zmeniš, de le hudim nagnjenju vstrežeš! Kakošna je ta vojska? De se Bogu usmili!

4. Ne žali sv. Duha, ki si ga prejel pri sv. birmi. Sv. Duh je Duh resnice, čistosti in ljubezni. Varuj se tedaj lažljivosti, nečistosti, nevošljivosti, sovraštva, ker s tacimi gnjusobami sv. Duh ne more prebivati. „Ne žalite sv. Duha, s katerim ste zapečateni“, opominja apostelj. Ef. 4, 30.

5.) Obudi in poživi večkrat v sebi gnado sv. birme. Ta zakrament je delal perve kristjane serčne, močne, svete, nedolžne. Kako vse premalokrat se vidi današnji ta prelepi in častitljivi sad! Od kod je to? Prejema se s slabo pripravo; večkrat v smertnim grehu; premalo se sponuje in ceni; naj večkrat se čisto pozabi. Tudi manjši in mlajši otroci so prav velikrat silo silo potrebni spovedi pred sveto birmo. — Neki človek v starih časih, Novacian, je bil v nevarni bolezni keršen, zanemaril pa je poznejši sv. birmo prejeti. Iz napačnih nagibov se je naslednjič v duhovski stan splazil. Zašel pa je v krivoverstvo in je dolgo časa delal veliko zmešnjavo v sveti Cerkvi. Žalostna smert je njegovimu življenju konec storila, in sveti očetje pravijo, de je bil v tiste pregrehe zato zabredel, ker je bil sv. birmo zanemaril. Tako se utegne tudi tistimu goditi, kteri sveto birmo nevredno prejme ali mu za njene gnade nič mar ni. Vse lahko, de so nekteri zato tako strašno terdovratni in neomečljivi, ker so bili že pri sveti birmi vsi polni greha, de jih ni mogel sveti Duh navdati, dokler „On ne gre v nečisto dušo“. — Kaj je tedaj storiti? Kteri imajo za birmance skerbeti, je na to gledati, de so pripravljeni, kolikor se le dá, za ta visoki zakrament. Kteri so ga pa prejeli, kadar si bodi, naj nase obernejo, kar apostelj pravi: „Opominjam te, obudi v sebi gnado Božjo, ki je v tebi po pokladanji rok“. (1. Tim. 4, 14.) Obudi, oživi gnado sv. birme v sebi z molitvijo, z novo gorečnostjo, z dobrimi deli in zatajevanjem. Prejel si jo, v tebi je; obudi, poživi jo tedaj!

Molitev birmaniga človeka.

(Naj se večkrat med letam moli.)

Zahvalim Te, o sveti Duh! de si mi v zakramentu sv. birme svojo gnado milostno dodelil, ter me zoper vse skušnjave in preganjanja poterdil. Prosim Te ponižno, priganjaj me neprenehoma z znotranjim navdajanjem, de prejeti gnadi povsod in vselej zvesti ostanem, z njo delam, in de nikoli iz strahu pred svetom ne storim kaj zoper Božje ali cerkvene zapovedi. O daj mi gnado, de rajši umerjem, kakor de bi se tvojim navdajanjem vstavljal in Tebe žalil, ali Te celo s smernim greham od sebe odpravil! Tega Te prosim po Jezusu Kristusu, Gospodu našim. Amen.

Smarnice

in druge zadeve pri č. gg. 00. jezuitih v penzionatu „Stella matutina“ (zgodnja Danica) v Feldkirhu na Vorarlberškem.

Mlajevo pobožnost je zdaj že skor povsod v navadi. Ne obhaja se pa povsod enako, ker tudi nič gotoviga za zadobljenje odpustkov od cerkve zapovedano ni, kakor de, ako kdo časa nima, v cerkev k smarnicam iti, naj doma kaj določeniga skoz vsih 31 dni moli. Pri č. gg. 00. jezuitih se pa smarnice bolj slovesno obhajajo kot drugod, in to po pravici, ker Mariji je cela hiša posvečena, v njeno čast je tukaj v navadi lepa bratovščina k „Marijnimu oznanovanju“ ali sploh imenovana „Congregation“; in tudi to ne zastoj, po njeni prošnji namreč slehern doseže, kar koli jo z zaupanjem prosi. Kdaj pa je bolj treba, jo v pomoč klicati, kakor ravno pri učenju, in posebno v mladosti? Kdor se pa nji v varstvo zroči in jo za svojo Mater ima, se mu ni hudiga bati. Lepa resnična povest, ki jo sv. Ignaci pripoveduje, bo naj boljši spricevanje, de ona taistih, ki jo časté, nikdar ne zapusti: „Zivel je moz, piše sv. Ignaci, kteri je svoje žive dni Marijo častil in veliko gnad že v življenji od nje prejel. V sleherni skušnjavi jo je v pomoč klical in vselej srečin zaiczovanju satanovimu odšel. Prišel je pa na smerno posteljo in iskal je poslednjikrat skušnjavec ga zapeljati. Al Marija ga ni zapustila: Ko je nekaj časa v smernih britkostih ležal, zaslišijo okoli postelje stojeci glas: „Bezimo, bezimo, velika Kraljica mu gre v pomoč!“ Moz je pa mirno v Go-podu zaspal.

Kakor gg. 00. jezuiti, de se na prvo povernem, nedolžne razveselice sploh radi napravijo, kakor se spodobijo, tako tudi pri ti pobožnosti: kjer pravilo tega reda je: „Omnia ad majorem Dei gloriam Beataeque Virginis Mariae“, to je: Vse v večjo čast Božjo in Marije Device. Pričele so se smarnice takole: 30. maj, travna zvečer ob 8., predvečer te pobožnosti, so v. c. O. prednik (rektor) malo pridigo od te pobožnosti imeli. Po pridigi je bila na dvorišu (pred penzionatom) naj prej muzika s 16 pihalniki (Blasinstrumente); na ktere nekteri zmed učencev piskajo. Perva pesem je bila po muziki neka Marijna, druga „Pensionatlied“, tretja od cesarja, četrta in zadnja zopet od Marije. Nad vrati je bila zvezda in pod zvezdo se je bralo „Ave Maria“. Ko so bile pesmi odpete, se začelo mnogotere prelepe ognjevice (Feuerwerk), ki so pričujoce razveseljevale. Naj lepši pa moram nad vse povzdigniti: Nad zvezdo in čerkami, kar je bilo tudi osvitljeno, je bila namreč v sijajnim žaru Marijna podoba z Jezusom v naročji, in na okrog nezmerno veliko zvezd in angeljev. Na vsaki plati ste dve bakli gorele, in zraven teh so iz posode goreči zarki švigali, ki so imeli podobo visnjevih cvetlic. Se so nekaj raketelnov kviško spustili, in s tem je minul prelepi začetek. — Vsakdanje opravilo je takole: Zjutraj med mašo neki pater od Glorije do povzdigovanja iz bukev za vsaki dan odločeni del glasno beró; drugi čas pri maši pa vsi skupaj pojemo kako Marijno pesem. Zvečer ob 8. so pete litanije, zegen, in zopet kake Marijne pesmi spojemo.

Tudi v solah na c. k. gimnazii, ktere so že predlan-

skim v. č. 00. jezuiti sprejeli, kakor tudi v solah v penzionatu so napravljeni lepi altariji z Marijno podobo ali pa samo postave (štatve), in so mnogo ovenčani in ozališani. Naj lepši so napravljeni 3., 4. in 1. šola. V tretji šoli je Marija v štatvi na lepim pozlačenim stebri, in na okrog veliko rož in sveč. V četrta je ena plat z rudečim platnam pokrita in od verha do tal vse ozvezdno. Na sredi visi lepa tabla z zlatim okviram. Pod podobo je miza in na mizi križ s svečama ob straneh in vse ocvetličeno. Na stropu so 3 veliki venci in iz srede vsaciga iz neke posode rože navzdol visijo. V prvi šoli je Marijna podoba v postavi (štatvi) z mnogimi drevesi obdana; nad štatvo je z mnogimi barvani pisano: Ave maris Stella; Maria refugium peccatorum, Salve regina, Stella matutina. V penzionatu so vse stanice kolikor toliko ozališane. V veliki učilski dvorani je nova Marijna postava v človeški velikosti, ki je narejena v Monakovim na Barskim in velja 120 do 130 gold., enaka postava je tudi v mali učilski sobi. Vsako jutro pred učenjem eden učencev lavretanske litanije moli; pred učenjem zvečer pa druge Marijne litanije in še kaj družih molitev. — Močno bi bilo želeti, de bi se enako bogoljubno življenje razodevalo tudi po družih solah. Lepa bratovščina k Mariji je tukaj v navadi, kakor je že bilo opomnjenó, namreč „Congregation“, ktere dozda na Krajnském še nikjer ni. Od te družikrat kaj. Z Bogom.

V Feldkirhu, 5. vel. travna 1858.

00. jezuiti niso samo za dušo, ampak tudi za telo silo skerbni. Ob vsakim letnim času imajo svoje razveselice, kakor ravno čas nanese in pripusti. K zdravju veliko pripomore zlasti sprehod; torej so tudi sprehode napravili. Po leti ob četrtek celi dan ni sole, in ob teh dneh je vsake 14 dni velik sprehod od jutra do večera. Ker je letas penzionat še le drugo leto v življenji, zmiraj se kaj noviga napravijo, kar poprej ni bilo. In tako je tudi pri sprehodih. Letas leto niso imeli na sprehodih ne muzike in ne bandera seboj; letas imamo oboje. Praporec (bandero) je penzionatu darovan od nekiga kiostra, mislim nunskega, na Nemskim, in je nov. Je nekako tolik kot gimnazijsko bandero v Ljubljani, samo s tem razločkam, de je uno trioglato, to pa štirioglato. Je pa belo; na eni plati je Marijna podoba in veliko malih zvezd, na drugi pa v sredi Marijno ime, zgorej večji zvezda, in nad zvezdo napis: „Stella matutina“. Palica je z rudečim zametam preoblečena in po zametu pozlačeni gombi. Ravno 5. vel. travna zvečer je prišlo po postí, kakor nalaš, in 6., v četrtek, je bil prvi veliki sprehod! Ta dan zjutraj so v. č. O. prednik bandero blagoslovili in slovesnost je bila takole: Zjutraj je bila sv. maša po navadi; po maši majhno casa učenje, potlej zajuterk, potem blagoslovljenje prapora na dvoriši. Vsi smo se vstavili v polkrogu. V sredi dvoriša je deržal prapor učenec grof Strachwitz, prednik „Congregationa“. (Pri ti bratovščini je namreč en učenec poglavar. Kteriga naj pobožnisi ga steejo, ga zvolijo.) Zraven njega sta stala oba asistenta ali perva svetovavca „Congregationa“. Glasba (muzika) je stala vežnim vratam nasprot. Ko je bilo vse v redu, so prišli v. c. O. rektor v koretlju in stoli in 4 ministranti z lučmi, 2 s kadilnico in z blagoslovljeno vodo. Ko je bilo bandero blagoslovljeno, smo zapeli pesem „O sanctissima“, in smo šli v versti, bandero naprej glasba za banderam, skoz mesto. Kadar na sprehodih imamo glasbo seboj, korakamo (marsiramo) med piskanjem kakor vojaki. Grof Franc Ksav. Kerstenbrock je za generala in vsaki drugi dan je oroževanje (ekserciranje), od 4. do 5. popoldne.

Kako je sploh na sprehodih, se ravno na tanko ne dá popisati, ker dvakrat ni enako, in to se ravna po tem, kam de gremo, ali hodimo po hribih ali po ravninah; v kako mesto ali na kmete. Ako po ravnini gremo, večidel pojemo in glasbarji piskajo. 6. vel. travna smo bili v Gamsu v kantonu št. - galskim na Švajcerskim. Ta vas je nekaj ur od Feldkirha. Smo tedaj mogli čez Rajno. Ob 8. smo šli od

doma in ob 10. smo prišli k Rajni. Ker je bilo vsih skupaj kaci 170 do 180, smo 1 uro potrebovali, da smo se vsi na eno stran prepeljali, ker čelničnik ni bil ravno velik in vožnja počasna. Tam, kjer smo se mi prepelevali, Rajna ni ravno velika; tedaj tudi ne veliko vožnje. Naj prvo ko smo do Rajne prišli, smo zapeli pesem. Potem se je vožnja začela. V prvo je šlo kakih 30 v čeln, ki niso pri muziki; ko se je čeln vernil, so šli vanj glasbarji z banderam. Pri vožnji so peli in muziko delali, in kerje ravno veter bil, se je bandero lepo razpelo in Marijna podoba se je lepo kazala. Ko smo bili vsi na uni strani vode, gremo naprej, in kmalo pridemo v log. Tam smo imeli malo kosilo (Gabelfrühstück). Potlej smo šli naprej in smo ob 2. prišli v Gams. Tam smo bili na nekem vertu, in imeli smo kosilo in južino skupaj, kakor se ravno na kmetih za toliko ljudi imeti zamore. Ostali smo tam do 1/2 5. in smo se vernili po naj bližnjim potu, skoz knežijo Lichtenstein, v Feldkirh nazaj.

Kadar gremo skoz vasi, je zmiraj bandero razpeto, delajo glasbo in zraven pojemo. Naj večidel terpi sprehod po celi dan. Kake 5 ali 6 krat v letu pa po 2, 3 dni, če vreme pripusti. Ako gremo na kak hrib, katerih se tukaj ravno ne manjka, na hribu prenočimo. Se ve de letas ne bomo mogli veliko enacij sprehodov po več dni imeti, ker je toliko učencov; lani jih je bilo samo 90.

Kapela v novi hiši bo mende o sv. Alojziju že dodelana. Velika bo precej, 2 obstopji visoka, bo imela 3 altarje in je nekako tako dolga kakor alojzijanska v Ljubljani. Pevski kor bo tudi precej velik. O sv. Alojziju bo prvo sv. Obhajilo in tudi posebna pobožnost k temu svetniku. — Tukajsnji penzionat bo zmed naj lepših v celi provinciji kadar bo ves dozidan. Ta provincija obseže: Münster, Gorheima, Aachen, Paderborn, Feldkirh, skupaj 10 ali 11 kloštrov. V 2 prvih Münster-u in Gorheim-u, je tudi noviciat.

V Feldkirhu, 9. vel. travna 1858.

J. K.

Kako je neki pobožni mnih našo ljubo Gospo Marijo pozdravljal.

Nek dober mnih je Marijo prav posebno ljubil, bolj kot vse druge svetnike. Imel je navado od zibel do groba, in ne bil bi je zapustil za nič na svetu; kadar je namreč slišal našo ljubo Gospo imenovati, je pokleknil, kjer kolije bil, in je zemljo kušnil.

Ko je bil že star in slab, je vendar se zmiraj k juternicam (duhovnim uram) hodil, in ko se je v Te Deum laudamus-u pela versta: Non horruisti Virginis uterum (nisi se ustrašil Devičjega naročja), se je nagnil in je zemljo kušnil. Ko poslednjič že od slabosti ni mogel več vstajati, je prišla naša ljuba Gospa v veliki lepoti k mnihu, ga je pohlevno vzdignila in mu rekla: „Pridi, ljubi prijatelj, tvoje plačilo ti je pripravljeno in čas je, da svojo krono prejmeš, ki si jo zaslužil“. S temi besedami je zginila.

Ves samostan se je zavzel nad prelepo svetlobo, ki se je po njem razlivala, gredo k mnihu in ga vprašajo, od kod je ta velika svetloba? In pove jim, kaj je naši ljubi Gospej v čast in hvalo od otročjih nog delal, in kako ga je sama vzdignila in z njim govorila. Vsi skupaj se zahvalijo naši ljubi Gospej Mariji, in kmal potem je peljala Marija dušo pobožnega mnih v veselje nebesko. (Missionsbl.)

Čednost.

Studenček mali rahlama šumljaje

Med cvetjem vil se skoz livade zale,

Vse rožice so pomlad ga obisk'vale,

Si z valčki čistimi radostno igraje.

Obiskoval tud sam nar lepsi kraje,

Kjer sladke sapice so mu pihljale,

Nar lepsi viže tič'ce prepevale,

V njegovi rosi svidli se kopaje.

Al glej! brežički krasni se jezijo,

Cvetličice ob strugici bledijo,

In tičice čedica bezi in plaka.

O čednost! Deb' vodica tvoja mila,

Se nikdar in nikjer ne zamostila!

Studenček tvoj stojec je — mlaka! „*„

Sreli Stanislav Kostka. *)

Sv. Stanislav je bil leta 1550 na Poljskim rojen od bogatih in imenitnih staršev. Zivel je Stanislav že iz prvih let svoje mladosti tako lepo, nedolžno in bogoljubno, da so ga vsi le angelca imenovali. Angelsko čistost serca je nad vse čednosti nar bolj ljubil. Če je kdo vprico njega kako nespodobno besedo znil, ga je to toliko močno v serce zbolelo, da je v medlevice padel. Kadar je njegov oče ljudi v gostje povabil, jih je sam prosil: nikar kaj tacega ne govorite, da mi moj Stanislav ne omedli.

Stanislava, desiravno je še celo majhin bil, ni veselilo osobno se oblačiti. Igrati in nemarno pohajkovati se mu je studilo; za vse posvetne kratkecase ni nič maral. Pri sv. maši in doma je tako tepo pohlevno molil, da so bili tudi mlačni k dobrim spodbujenim, ki so ga vidili.

Stirnajst let star je prišel na Dunaj, da bi se ondi pri jezuitih v solah vsiga dobriga in potrebniga izučil. Zavoljo hudih vojsk so pa dobre jezuitarske šole zaperli in mladenčci so bili sem ter tje razkropljeni. Dobri Stanislav je mogel celo k nekemu luteranu v stanovanje iti; njegov mlačni brat in njegov posvetni učenik sta ga bila k temu primerala. Žal je bilo Stanislavovim verstnikom, da so tako dobriga tovarša zgubili, ker vsi so ga spoštovali kakor svetnika. Pri molitvi in v cerkvi ga je bilo viditi kakor angelca, z veseljem in začudenjem so ga njegovi tovarši gledali, kake je bilo njegovo lice presvitljeno in duh v Bogu zamaknjen.

Sv. Stanislav se pa tudi v hiši luteranovi ni dal zapeljati. Tudi je stanovito lepo zivel, z veseljem molil in se v vsih svojih rečeh pridno učil. Vsak dan je pri dveh ali treh mašah bil. K Božji mizi je velikrat pristopil, in se je k svetinu Obhajilu s postom in z goreco molitev pripravil. Posvetniga suma, nečimernih veselje, drušinj in iger ni hotel ne viditi ne slišati.

Njegov brat Pavel pa je bil merzel posvetnez, in bi bil rad, da bi bil tudi njegov brat z njim potegnul. Ker se mu ni hotel vdati, ga je sovrazil in zaničeval, cele tri leta ga je z tepo in z gerdo v hudo zapeljeval; ga velikrat sovval, preklinjal in pretepal; pa ga ni mogel premotiti.

Stanislav je hudobijo svojiga brata voljno prenasal, ter mu pohlevno odgovarjal: „Jest bom tako zivel, kakor vem da Bogu dopade, ali je tebi prav, ali ne“. Zraven tega je pa svojemu bratu, kjer je le mogel, hudo z dobrim povračeval, mu je stanico pometal in obleke snažil. Ali Pavel je ostal terdovratin in je svojiga brata zavoljo pravice preganjal. To je greh zoper sv. Duha, ki pravi Bog, da ni lahko odpusen ne na tem, ne na unim svetu.

Njegov učenik je poredniga brata v vsim hudim podpéral. To je moglo nedolzniga mladenca se hujsi boleti, in bi bilo za njega silno nevarno, ako bi ne bil v čednosti tako dobro uterjen. Drazil ga je, rekoč: „Misliš kaj, da ne mislija tudi midva zvelicana biti? Vsak stan ima svojo posebno čednost; vera svetniga človeka mora v sercu zaperta biti; in pa, ali meniš s tem Bogu dopasti, da si meni in mojemu bratu nepokorin?“

Taki nadležni posvetni in lažnivi modrosti je sv. Stanislav nebeško modrost nasproti stavil, in se ni zmenil ne za grajo, ne za prilizovanje. Da bi toliko hude skušnjave premagal, je toliko bolj molil in je vsako nedeljo in praznik k sv. Obhajilu šel. Dopoldne in popoldne je pred solo sv. Rešnje telo obiskal. Po noči, ko je vedil, da brat in

*) Pripravno zlasti za šole in pri spraševanjih, kjer se zamore sama razlagati.

učenik spita, je vstajal in v merzli stanici na tleh klečé po cele ure goreče molil in premišljeval. Tudi je v čast Marije Device vsak dan roženkranc molil, ko je nekoliko odrasel. S tem si je tako stanovitnost pridobil, da ni bil žalostin zavoljo terpljenja in preganjanja, ampak se je celo veselil, zavoljo Jezusoviga imena preganjanje terpeti, kakor apostelni.

Odkar je slisal, da je sv. Barbara posebna pomočnica in da na njeno prošnjo ne umerje kmal kdo brez sv. zakramentov, si jo je v posebno varhinjo odbral. Tega se je tudi kmal prepričal. Bil je namreč hudo zbolel. V smertni nevarnosti je zelel svete zakramente prejeti. Ali zastoj je merzluga brata in posvetniga učenika prosil, ker v luteranovi hiši je bilo to s priteznostmi sklenjeno, in rekla sta, da se ni nevarnosti. Torej se je k sveti Barbari, svoji varhinji, zaupljivo obrnil, in jo pomoči prosil, da bi zamogel sveto Rešnje telo prejeti. Bil je uslišan. Po noči se mu prikaže sveta Barbara z dvema angelama: edin angelov mu je presveto Rešnje telo dal in njegova duša se je z neizrečeno nebeško sladkostjo napolnila.

Za tem velikim čudežem je kmal drugi nasledoval. Ko je bila boleznin narhujši in so se že znamenja smerti razodevale, se mu prikaže Marija z Jezusom Detetom, ki ga mu na posteljo da in mu privoli, ga objeti. Reče mu, da se bo ozdravil in da naj potlej v družbo njegoviga Sina stopi. Prikazni zgine, in Stanislav je zdrav. S tako nebeško prijaznostjo je bilo mladenču vse poprejšnje terpljenje obilno nadomesteno.

Zdaj ima Stanislav edino skerb, kako bi Marijino naroco spolnil, ter v Jezusovo družbo stopil. Prosil je naj ga na Dunaju za sprejetje, ker mu njegovi stariši niso hotli pripustiti, ni bil sprejet. Kaj je tedaj storiti, da bi Božjo razodeto voljo spolnil? Posvetoval se je s svojim spovednikom, kateri mu je naročil, da naj Boga v goreči molitvi za svet prosi. Bog mu v misel da, naj po noči pobegne in kot romar odide. Tako se res zgodi: pobegne in gre v nemško proti mestu Avgusti Vindeliski in od tod proti Dilingi.

Pavel, njegov brat, precej drugi dan za njim teče in ga tudi osledi. Ko ga že blizo vidi, se kar konji ustavi in se ne ganeje naprej. Iz tega sta brat in učenik spoznala, da je brat po Božji volji pobegnil, in da je v Božjim varstvu, zoper kteriga se je zastoj vojskovati, torej se na Dunaj vrneta. Med Avgusto Vindelisko in Dilingo pride do neke cerkve, ki je mislil, da je katoliška; želi svete zakramente prejeti in stopi vanjo. Kmal se v veliko žalost prepriča, da ni prav zadel, ker so luterani v nji svojo službo opravljali. Bolelo v serce ga je, da ni mogel angelskiga kruha deležiti biti, ali njegova žalost se kmalo v veliko veselje spremenil: po goreči molitvi je namreč ugledal, da mu več angelov z nebes sveto Rešnje telo nese. Veselo so ga potem obhajali, kakor v boleznin. (D. sl.)

Družba za zanemarfene otroke na Dunaji.

Zmed vsih dobrotnih družb na Dunaji je skorej zaneshljivo naj koristniši in potrebniši družba za zanemarfene otroke. Ta družba sprejemlje tiste otroke, ki so ali od svojih staršev brezvestno zapušeni ali pa so sicer, bi djal, zaverženci pri derzinah in morajo brez posebne pomoči na duši in na telesu nesrečni biti. Varh tega društva so kardinal vikši skof sami. V to napravo se jemljejo naj potrebniši otroci: ee je otrok bolj zanemarfjen, veči pravico ima do te dobrotne naprave. Otroci, ki jih vsaki od sebe suje, tamkej pribežalisc najdejo, da bi se oteli, Bogu in človeški družbi povernili. Kako silno zgubljeni de so mnogi taci mestnih otrok in kako zučeni v mnogoverstnih hudobijah, slehern vé, kdor le malo skušnje ima. V. č. gosp. Neuwirth v zboru severinske družbe 13. mal. trav. med

drugim pripoveduje, da je visoka vladija pred nekimi tedni družbi zročila sina nekiga razbojnskiga vojvoda, zastran kteriga se je pa družba že naprej zavarovala, ako bi se pri njem ne moglo kej opraviti, ker bil je že 15. leto spolnil. Zares se je tudi kmalo pokazalo, kakosniga rodú de je. Po noči pobere vse podohe v spavnici, se natihami izmuzne, prekomara visoki zid, in varnovarhi ali žandarji so ga se le v Reichenau-u zasačili. Drugikrat si je vedil par rjuh prilastiti, je pri terdo zapertih vertnih vratih šipo ubil in se je bil blezo na glavo doli v vert prekuenil. Takrat je bil se le v Ljubljani zasačen. Pri vsi paznosti namreč večkrat kateri ubegne, zlasti ker naprava nima namena, se tako obterditi kakor v jetnišnicah. Mora namreč njene rejence seasama duhovna moč priderževati. Niso pa vselej stariši napake svojih otrok krivi. Pred nekim časom je pripeljal lastni oče Sletniga sina, ki je bil že večkrat od gosposke strahovan zavolj tatvine, goljufije in drugih malopridnost. Na vsako opominjanje in svarjenje je merzlo odgovoril: „Sej tako vém, da bom na vislicah umerl“. — 12letna hči prav spostovane derzine je bila od brezvestne hišne tako spačena, da je starše okradla in s hišno pobeignila. Se le čez nekaj dni jo je policija zopet na Dunaj pripeljala — edino hčer nezmerno prežaljenih staršev. Naprava jo prevzame in v 15 mesecih jo staršem popolnoma poboljšano zopet zroči. Še zdaj una hči narajši to napravo obiskuje, kjer je bila njena duša rešena in njenim staršem zopet mir povernjen. Enako je bilo vsih skupaj sprejetih 186 fantičev in 65 deklic, od kar je naprava v življenji, in razun le nekterih so bili vsi oteči na duši in na telesu. Potrebna pa je silna skerb in delavnost z njimi in vsaka priloznost se mora porabiti, da se njih serce obdeluje.

To prelepo delo usmiljenja je vidila pobožna vdova Terezija Huber v Altlerchenfeld-u, in je temu društvu za zanemarfene deklice svojo hišo zročila. Odrejo opravljajo salske sestre z velikim trudam in bogoljubnostjo. Tako se veliko otrok ostane v ti bogoljubni in ljudoljubni napravi, kakorsna bi bila potrebna tudi v Ljubljani in še marsikje drugje.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Quaestiones pro concursu parochiali mense Majo 1858.

Ex theologia pastoralis:

1. Ali so dokazi v pridigah potrebni? od kod naj se jemlje?

2. Ali se sv. poslednje olje sme dati samomorivcu, ki sicer se živi, pa se ne zavé?

3. Titus confitetur, se ante contractum matrimonium carnaliter cognovisse uxoris suae amitam, quin delictum hoc detectum fuerit, nec Titus tempore ineundi matrimonii illud parochio suo revelaverit. Quaeritur, an validum sit matrimonium inter Titum et suam uxorem? et quid Confessario in praedicto casu faciendum?

J. Pavšler.

Ex theologia morali:

1. Quid datur discriminis inter peccatum malitiae et infirmitatis, et quando etiam alterum evadit lethale?

2. Probetur, num Christus verbis illis apud Matthaeum (23. 15.) omnem proselytismum (seu studium religionis dilatandae) voluerit absolute interdicere, uti id haeretici ex verbis illis contra catholicos colligere volunt.

3. Quid sit calumnia, et cur absolute illicita, ostendatur.

Dr. Leonardus Klofutar.

Ex theologia dogmatica:

1. Exponatur doctrina catholica, quae docetur verbis symboli: „Unitas in trinitate et trinitas in unitate adoranda“.

2. Quid docet Ecclesia de tentationibus diabolicis?

3. Explicetur, indulgentias esse salutare. Zavašnik.

Pro paraphrasi biblica:

1. Fiat paraphrasis ex evangelio s. Matthaei capituli 12., et quidem a v. 31—37. inclusive.

2. Paraphrastico modo proponatur caput 2. epistolae ad Romanos, a v. 11—16. inclusive. Dr. Leonardus Klofutar.

Ex jure ecclesiastico:

1. Quae sunt officia parochorum?

2. Quomodo Ecclesia exsecratur et polluitur? An polluta Ecclesia polluuntur etiam altaria fixa et portatilia ac contiguum coemeterium? — et vice versa: An polluto coemeterio etiam Ecclesia polluta sit censenda? An Ecclesia polluta esset censenda et reconciliatione indigeret, si ejus pollutio soli confessario esset cognita?

3. Quatenus crimina, quibusque conditionibus adjunctis matrimonium irritum faciunt? Quo jure et quam ob causam seu rationem impedimentum hoc introductum est?

Georgius Volz.

Catechesis:

Od pokorsine otrok do staršev. J. Pavšler.

Thema concionis.

Naj se osnuje pridiga v dveh delih po reku: „Prositate, in bote prejel!“ Jan. 16. 24. Vpeljava naj se izdelata drugo pa osnuje. J. Pavšler.

Iz Istrije. Pervi dan Marijniga mesca pridem po svojim pozvanji v Koper zjutraj ob 4^{1/2} in se naravnost podam k cerkvi čč. OO. frančiškanov, ki so najdem odprto. Pozdravim sv. Rešnje telo, in vidim de se pobožne duše že spovedujejo. Pripravim se, de bi Bogu opravil nekervavo daritev sv. maše, in cerkovnik mi reče, ako hočem iti k altarju Matere Božje. Vprašam ga, morebiti imate pri vas ta mesec opravilo v čast prečiste Marije Device? Da, da, — mi odgovori, in vidil sim, hvala Bogu! to leto prvi-krat, kar sim dozdej le bral in slisal od šmarnic. Vdeležil sim se jih, kadar koli mi je bilo mogoče, v frančiškanski cerkvi. Zvečer se tukaj opravljajo nekoliko pred zdravo Marijo; mašnik spoje primerno molitev, potem zapoje vsak dan kaj druziga od Matere Božje na koru; na to je premišljevanje z branjem v laškem jeziku, *) potem se pojo litanije, se kaj moli, in na zadnje še kaj zapoje od Matere Božje. V tej cerkvi imajo to pobožnost še le drugo leto, in vidi se, de ljudem močno dopade. Taka pobožnost se obhaja vsak dan, nekaj prej kakor pri frančiškanih, v mestni podružnici sv. Blaža, kamor hodijo v. č. gg. korarji in drugi gg. duhovni stolne cerkve, šmarnice opravljat. Tudi v tej cerkvi, kakor pri čč. OO. frančiškanih, sim sam vidil in slisal, kako se nežne roke mnogih gospa in gospodinj trudijo, de velike šope mnogoverstnih cvetlic pošiljajo za altar tiste prečiste in presvete Kraljice, od ktere veljajo besede sv. pisma: Ego flos campi, et lilium convallium, ego mater pulchrae dilectionis. Tretji kraj kjer se Devica Marija ta mesec očitno časti, sim vidil v normalnih solah. V veliki sobi je lep s cveticami ozalisan altar, in tam se vsak dan moli sv. roženkranc, in druge molitve se opravljajo.

Od 3.—9. t. m. so bile v jetnišnici koperski duhovne vaje za jetnike in tudi njih velikonočna spoved. Vodili so omenjene vaje za Talijane, kterih je 500, č. O. Janez Benedikt, prednik kapucinskiga hospica v Terstu; za Slovane, večidel Dalmatine, kterih je nad 300, č. O. Vilhelm, vikari pazinskiga frančiškanskiga samostana. Vsak dan so bile 4 pridige, namreč 2 za Talijane, 2 za Slovane, en dan je bila še ena od več. ker so Slovenci, kterih bo blizo 40, prosili krajske pridige, ktero jim je za Dalmatine odločeni pridigar tudi imel. Za vsak oddelik je bila vsak dan sv. maša, popoldne litanije in sv. roženkranc. Pervi dan duhovnih vaj sta imela oba pridigarja pete maši z leviti, pri kterih smo sv. Duha na pomoč poklicali; po vsaki maši je sledila pridiga, in prvo popoldne se je že spovedovat

začelo. Pomagali so spovedovati razun omenjenih 2 stran-skih patrov, in 2 gg. duhovnov v jetnišnici, še 2 patra frančiškana, 2 kapucina, in včasih gg. kaplani velike cerkve. Nar. ginljivi sta bila gotovo zadnja 2 dneva; prišli so bili namreč petik zvečer ob 8. naš Milostni gospod terzaško-koperski škof Jernej. Odločili so bili predzadnji in zadnji dan za občinsko sv. Obhajilo. Imeli so ga Slovani v saboto ob 8., potem ko so Milostni gospod in škof spremljeni od v. č. gosp. koperskiga prosta in drugih gg. duhovnov v cerkev prišli, in so nar. pred za sv. Obhajilo primerno pridigo imeli, potem so masovali in jih obhajali. Po zahvalnim nagovoru svojiga pridigarja so jetniki se pri eni sv. maši ostali. Taki red je bil tudi zadnji dan, namreč 5. nedeljo po veliki noči za Talijane. V nedeljo so Mil. škof še 43 jetnikov in 1 čuvaja birmali; eden bolnikov je bil v bolnišnici na postelji birman. Znati je bilo de so bili prav ginjeni jetniki, ko so vidili visjiga pastirja zedinjenih škofj terzaške in koperske, ki so prišli, kakor sta tudi pridigarja omenila, pogledat jetnike, kteri so tudi del njih čede, in so jim želeli sami podeliti angelski Kruh, in nekatere tudi po zakramentu sv. poterjenja v sv. veri okrepčati.

V nedeljo je bilo odločeno, sv. vaje skleniti. Ob 2. popoldne je bila zahvalna pridiga za Slovane; ob 3. za Talijane, v cerkvi; ob 4. pa so se vsi jetniki v velikim dvoru zbrali. Misijonskimu križu, kteriga so čč. OO. jezuiti leta 1855 postavili, nasprot je bil lep altar napravljen; ob vsaki strani altara so bili jetniki postavljeni in v sredi v klečalih bolniki, kteri so tudi zmiraj prosili, de naj bi k pridigam hodili, in za njimi čuvaji brez pušk, brez vsakiga vojaškiga orodja. Ob 4. pridejo Milostni gospod in škof, se podajo od mnogočastitiga gospoda prosta, gg. duhovnov in muhih obdani v cerkev, vzamejo sv. Rešnje telo in med petjem Pange lingua pridejo v veliki dvor; tam zapoje Te Deum laudamus, in peveci jetniki, po mestnim glasbinim učeniku dobro izurjeni, so napredovali; potem je bil blagoslov s sv. Rešnjim telesom. Tako je bila končana lepa in zares ginljiva slovesnost teh duhovnih vaj. Zadnja dva dni sta bila tudi pričujoča v cesarski obleki, gospod kantonski predstojnik ali pretor, in gospod inspektor. Drugi gg. častniki jetnišnice so bili zmiraj v cerkvi in zadnji dan so pri procesii 4 zmed njih nebo nosili. Bog, nebeški Oče blagoslovi skerb in trud Milostniga gospoda in škofa, pobožniga in vljudniga ravnitelja jetnišnice, gosp. Fridriha, in vse druge duhovne in neduhovne, kteri so kaj pomogli, de so se te duhovne vaje za jetnike, tudi naše brate v Kristusu, v lepim redu pričele in končale.

Pristavim še, de so tudi čuvaji, kterih je 100, vsi se spovedali, za tem, ko so jim gosp. inspektor in drugi častniki z lepim zgledom pot pokazali.

V praznik Kristusoviga vnebohoda so Milostljivi škof blagoslovili častne pontifikalne znamenja in v. č. gosp. prosta Stradi-a v Kopru z njimi vmestili. Bilo je nad 4.000 pobožnih v cerkvi. Narprej so Njih milost ob 9^{1/2} brali tiho sv. mašo, potem je bilo blagoslovljenje in velika maša, peto od gosp. prosta „in pontificalibus“; po končani sv. maši so se Nj. Milost spremljani od 2 korarjev in mnogo družih gg. duhovnov, na leco podali ter so z mojstersko zgovornostjo pridigovali, kako nam vse vesele in žalostne prigodbe nasiga življenja morajo kazati, de nismo za ta svet, temveč za nebesa vstvarjeni; potem so podelili apostoljski blagoslov s popolnim odpustikom, iz Rima za ta dan podeljeni, in sklenili so pobožnost z zahvalno pesmijo. Vsa pobožnost je trpela 3^{1/2} ure. Bog z Vami! Jože iz Pazna.

S Krasa. 15. vel. travna. Za občino v Bergud u je bil 22. mal. travna prav vesel in slovesin dan; vložen je bil namreč vkladni kamen za novo cerkev. Dvanajst duhovnov je bilo pričujočih pri tem lepim opravilu, in med njimi dva dekana, iz Kastve in Jelšan. Visokočastiti gosp. dekan iz Jelšan so kamen blagoslovili in na to je bila velika sv. maša s primernim cerkvenim ogovorom. Ondotna

*) V Kopru se po laško pridigova, od nekaj let sem pa tudi pri podružnici v predmestju v cerkvi pri Kristusu (al Cristo) po modri zapovedi našiga Milost. gosp. škofa, po krajsko vsako nedeljo in praznik ob 6. zjutraj, ktere lepe pobožnosti sim se tudi sam vdeležil v praznik vnebohoda Kristusoviga.

občina, 800 duš, je zmed nar ubožniših na Krasu, in je skoraj vsako leto z nadlogami obiskovana. L. 1855 je njih 91 za kolero in družimi boleznimi umerlo; lani je toča 22. mal. serpana vso žetev vzela. Torej je za njo veliko tolažilo lepi dar Nju veličanstev Ferdinanda in Marije Ane, ki sta za ložji izdelavo cerkve 500 gold. dobrotno podelila. Upanje je zdaj, da bo cerkev, posvečena Marii Devici neomadežaniga spočetja, do 8. grudna t. l. blagoslovljena, pokrita in morebiti dodelana, ako Bog skerbniemu v. č. gosp. t. j. moštru Jož. Vode - tu ljubo zdravje ohrani.

V tolažilo naše svete vere se mora reči, da se je v malo letih v tih sicer pustih krajih veliko storilo za Božjo čast. Pred malo leti ste v Voloski in Klani novi cerkvi zidani, lani pa so za nji prišli novi zvonovi iz ljubljanske zvonarnice. Pred dvema letama je bilo v Rukavacu napravljeno pokopališče, v Lovnečiču, dobre pol ure od Berguda, v kastvanski fari, pa je bila zidana cerkev in oskerbljena z zvonovi in z vsimi potrebnimi cerkvenimi rečmi, in od lanskiga sušca imajo tankejši svojiga duhovna. Tudi pri sv. Matiji, v fari Kastvi, delajo pripravo za novo cerkev.

Na Reki, 21. majnika. — Minul nam je spet zadnji veliki praznik, Binkošti. Pač vesel je in veličastin v duhovnim pomenu, ker tu Cerkev prvi za prav obhaja svojo vstavo po sv. Duhu, ki ostane pri nji s svojimi darovi do konca sveta, pa tudi pri tistih kristjanih, ki Očeta Zanj prosijo. Tudi narava je zdaj v svojim naj lepšim cvetu, in povečuje to duhovno obhajanje. — Lepo se tedaj tudi s tem strinja birma, ki se v tem času, ali pred ali potlej deli. — Tukaj je bila že unidan, in je terpela 4 dni. Birnancov, to je, v veri poterjenih je bilo 2870. Pervi dan pred sv. zakramentam so preč. škof sami govorili v hervaškem jeziku od sv. birne: kako je postavljena, kako je potrebna za zveličanje in s kakošnim seream se mora prepeti. — Zadnjič ste bile 2 usmiljeni sestre semkaj prišle pogledat, kako bi zamogle usmiljenice bolnišnico prevzeti. Vestni glavarji so ju z veseljem sprejeli, in tako je upati, da bodo kmali tudi tu svoje Božje delo pričele. Še bi bilo izrečene koristi „rokodelsko društvo“, od kteriga tukaj še nič ne vedo. Lahko se vidi in sliši, kako se zmiraj pomagaci in rokodelci svoj „plavmontag“ obhajajo in si sploh vse druge stare reči ukladajo premembam časa ohraniti prižadevajo. De bi se jim pač enkrat po kom boljši dnevi zaznali!

Od Marijine pobožnosti tudi tukaj ni nič slišati. Na Tersatu je bilo v binkoštno saboto in nedeljo veliko romarjev iz bližnjih in daljnih krajev, posebno iz Krajnskiga. Hovevarjev ta čas naj več pride. Bog! B.

V Celovcu je umerl 6. t. m. ondodni stolni prost, poprejšnji gubernijalni svetovavec v Ljubljani, v. č. gosp. Anton Stelzich.

Iz Celovca piše „Priatelj“: Ne le samo po našim mestu, tudi po celi deželi se govori: Čujte, kaj se je v Celovcu godilo! 29. mal. trav. t. l. zvečer se neka po celim mestu slabo sloveča vdova v cerkev glavne mestne fare posuhtne in čez noč zapreti da. Po noči prelepo podoba Marije sedem žalost na nekim stranskim altari vsih dragocenost oropa. Ravno tako tri stranske altarje odkrije, bele petiče vzame in altarje spet skerbno zagerne. Sledujoč še z neke statve — Jezus v jeci — sreberno verižico, ki je Božjemu zveličarju okoli vratu in čez persi visela, tako na vso moč potegne, da jo na tri kosce sterga. Opraviti je imela skoraj celo noč: „ze je svitati jelo, ko sim svoje delo končala“, je sama rekla. Nekaj oropanih reči poskrije v nedrije, nekaj pa na verico naniza in okoli ledij obesi. Tako je delo dokončala in se v nek mal stolič zraven oropane podobe žalostne Device Marije vsede, hoče moliti, pa, kakor sama pravi, ne more. Ona pripoveduje, da je potem naenkrat v cerkvi tako strašno zatresnilo, kakor da bi bil kdo kake stolne durice na vso moč zaloputnil: na to jo je groza in strahota obsla in se je zgrudla. Sirota na noge ne more, in noge so ji do čistiga odpovedale.

Še le po osmi uri zjutraj so jo našli v stoliču na tleh vso sključeno. Ko cerkovnik pride, ga za Božjo voljo prosi, naj jo s tega strašnega mesta spravi. Vlekli so jo v žagrad, ji oropane reči odvzeli in potem v bolnišnico odnesli. Tukaj so jo ozdravljali kakih 8—9 dni, česar pa ni bilo toliko treba, ker je sicer popolnoma zdrava, le same noge so ji 2—3 dni odpovedovale. Kako se je mar to zgodilo? Dozdeva se nam, da je tukaj perst Božji.

Iz Neapelna je nekdo nekomu iz Marijine družbe zastran dr. Knobleherjeve smrti tole pisal: Desiravno sim že od začetka in zlasti zdaj proti koncu dvomil nad ozdravljenjem apostoljskiga provikarja, me je vender naznanilo njegove smrti prehitelo in pretreslo. Jest in slehern je mislil, da je še deleč. V boleznih je živel in skerbil le samo za misijon. Iz previdnosti je dal v boleznih po O. predniku bosih avguštincev natanko naznanilo od misijona, in od misijonarjev spisati, da naj se do propagande pošlje, ako v Neapelnu umerje, in bo ona stan tega misijona natanko poznala ter za naslednika poskerbela. O. prednik ko moj nekdanji učenec namreč tudi nemško govori. Poslednjo noč je rekel bolnik, z britko martro v roci, da je pripravljen Bogu življenje darovati, ako je Njegova volja, da ga s tega sveta pokliče. Zraven tega je svoj sklep obnovil, da hoče vse svoje življenje misijonu in spreobrnjenju zamurce darovati, ako bi še dalje živel. Prednik in drugi pričujoči mnihovi so bili do solz ginjeni. Naslednje jutro je čutil, da se konec bliža. Hotel je na goli zemlji smrti pričakovati. Spovednik pa tega ni privolil. Torej se pokoren vda. Ob 11. dopoldne ga je Gospod k sebi poklical (13. mal. trav.). Drugi dan je bil v rake ondodnih mnihov položen.

Spomin smerti. *)

Bo prišla ena ura morbit' se neoj,
Nobedin tovaršev ne pojde z mano.
B'jo prišli tovarši, na pare me djal':
Zastonj bodo starši po meni jokali.
Naenkrat odnesli b'jo moje telo,
In hitro zagrebli me v černo zemljo.
So oče in mati me učili lepo,
Pa nisim nič maral, porajtal na to.
Sim pridige slisal, zatisnil serec,
Le piskal na pisal, in spolnil želje.
Po smerti bom gorel v nesrečnim plamen',
Ker nisim dozorel za rajski namen.
K' bil vedil, kako je v nebesih lepó,
Bil delal pokoro do konca ojštró. I. D.

Tukej, ljubi bravec, imaš drobtinico, skoraj pozabljeno. To pesem sim slišal v otročjih letih doma peti, pa tudi pozneje drugot, kar priča, da je bila zlo razširjena po naši domovini. More biti nekje iz poprejšnjiga stoletja, kadar še pevec (kakor sploh pri pesmih iz naroda) niso toliko na pevsko mero gledali, in so le s številam zlogov zadovoljni bili. Kaže pa, da je bila za malopridne ponočnjake zložena, da bi jo peli, in v spominu smrti od vasovanja jenjali. (Take lepe in spodbudljive pesmi iz naroda naj se zapisujejo in ohranijo: tistih zaljubljenih pa ne more nobedin z dobro vestjo v natis dajati: take naj se pozabijo. Vr.) Kar tice pevsko mero, je bilo že zgorej rečeno, da niso veliko po nji prašali, in vnjanja oblika in gladki tek jim ni bil toliko mar, kolikor pripovedka in beseda, s ktero so hotli serec zbuditi in navdihniti, kar bi moglo vedno tako biti, ker ta, ki se v vozu pelje je glava, ne voz še tako lepo zdelan.

Zdi se mi, da je ta pesem v pravim slovenskim duhu zložena, ker zlagar ima le eno reč pred očmi, ki jo hoče ljudem povedati, in v razumni besedi in zlogu; ne kakor nekteri menijo, da je to slovensko, da besede kakor latinec

*) V. č. gosp. fajm. L. Dolinar so nam nekaj narodovnih pesem poslali, zmed kterih za danes nazočno z opombo vred razglasimo. Vred.

na križem postavljajo, de jih je prav težko umeti, koliko težji se le skrito lepoto petja iskati in jo najti. Ta pesem je le dveverstna, toraj kratka, lahka v spominu ohraniti, in tudi gredé ali med delam peti. Tudi napevi enacih pesem so slovenski, dvojglasni, mili, priserčni, se malo spreminjajo, in se zadnji del po dvakrat vzame. Želeti je, de bi kdo, komur je Bog tacih darov dal, v takim slovenskim duhu kako pametno in čedno pesmico zložil; bi morebiti slovenskemu ljudstvu vstregel.

Naj tukaj pristavim še željo zavolj osem in šestdesetih svojih svetih pesem, ki je sicer veliko Božjiga duha, malo pa slovenskiga v njih. Želeti je, de bi se jih kdo lotil in jih pre naredil, kdor je od Boga take darove prejel. Ko bi kdo meni djal, jih prevzeti v pre naredbo, moram spoznati, de nisim za to, ne le zavolj slabosti pogleda, temuč spoznam težavo taciga dela. Prenarejavec mora pred vsim Božjiga duha spoznati in ohraniti, de pesmi ne bodo slabjeji; členice (*Geschlechtswörter*) odpraviti, kar je moč; germanizme spodbiti, stopov se po napevih deržati, kar bi mogel, tudi odrezke ohraniti, kakoršni so zdaj. Mora tudi v muziki vsaj nekoliko zurjen biti, de bo vidil, kako gre pesem po narejenih napevih, ki so pri mojih 68 pesmih privezani, in so samo enoglasni za prim, kakor pravimo, in so vender prijetni s sopranovim ključem. Tako bi se ta stari zaklad cerkveniga petja prihranil in v duhovni prid porabil. Morebiti bi jih gosp. Peter Hieinger blagovolil prevzeti; bil bi ta tako pridni delavec temu težavnemu delu kos, de bi ga doveršil. L. D.

Razgled po keršanskim svetu.

Njih c. k. apostoljsko veličanstvo so skoz 5 let po 2.000 letnih gold. privolili za popravo stare stolne cerkve v Trientu. — V Zagrebu je bil 6. t. m. keršen 50letni Samvel Šule, iz judovske vere; tri dni pozneje pa se je pokatoličil Henrik Deckerd, krojaški družnik, po rodu protestant iz Hessen-Kasselna. — Bratovšina ss. Cirila in Metoda šteje v škofii Linc 2.000 bratov in sester in se je vnovič jela močno razširjati. — V Lincu napravljajo sprejmiše za rokodelske družnike (*Gesellenhospic*), kamor bodo popotni rokodelci, ki so družbini udje, spodobno sprejemani; pa tudi taki, ki po prestani bolezni se ne morejo delati. — Nezedinjena greška občina Bojanj v Bukovini se je pred kratkim po premaganih mnozih zadržkih s katoliško Cerkevjo sklenila, 1.000 duš ob enim dnevu. — 16. t. m. je bil v Benedkah slovesno sprejet novi ondotni patrijarh, v. č. gosp. Ramazzoti. — V Augsburgu je 25. mal. travna v stolni cerkvi neki pridin vojak prestopil v naročje katoliške Cerkve; v Oberhausen-u pa tudi neka pridna keršenica, ki je 45 let pri neki katoliški deržini služila. — V Eisleben-u, kjer je bil Luter rojen, so začeli katoliško cerkev zidati. — V Rimu je bilo od 1. 1849 toliko cerkev in s tolikimi stroški popravljenih, de je stermeti. Za novo baziliko sv. Pavla se izdaja vsako leto 50.000 škudov (tolarjev), in imenovanih je verh tega čez 20 cerkev, ki so bile več ali manj obnovljene. Za cerkev sv. Janeza v Lateranu so sv. Oče dali 30.000 škudov. Za cerkev sv. Hieronima pri ilirskim vstavu je izdanih 20.000 škudov od dobrotnikov iz južne Ilirje. Za dominikansko cerkev se je iztrosilo 120.000, za avguštinsko 40.000, za šen - klavško 58.000 škudov, in tako za druge silo veliko. Cerkvi pri sv. stopnicah (stengah) in sv. Neže ste bili zgoli na papeževe stroške popravljeni, ki so ji tudi s cerkvenimi napravami obdarovali. Rim zida zraven tega tudi nove cerkve, kakor, francosko semenise, gotiško cerkev pri ligvorjanih. — Na Angleškem sta se v katoliško Cerkev vernila, čast. Robert Wilson, učenik iz Brighton-a (Brajtna), poprej tajnik senklavške kolegije v Šornhamu, in čast. Hubert zl. Burgh bakalaureus kolegije sv. Trojice v Dublinu, poprej vojni duhoven v Krimu. — Španjski dohodarski minister je 26. u. m. državnikom nasvet podal,

po katerim naj se cerkvi in duhovstvu pograbljene dobra zopet povernejo; kar je že prodaniga, naj se pa oškodova. Skupni znesek, ki se ima cerkvi poverniti, zneso okrog 300 milijonov goldinarjev. Kraljica Izabela je bila namreč 1. vel. trav. 1855 prisiljena v tisto roparsko postavo privoliti; ko je bila sila nehala, je svoje privoljenje kakor izsiljeno preklicala in se je od tistihmal vsiga zderžala, kar bi bilo terditev te postave naznanovalo. Ko je bila Odonellova serčnost v mal. serpanu 1856 punt poderla, je kraljica v zadovoljenje pravice in v spravo s tako globoko prezaljenim sv. Očetam zapovedala, de naj se ta reč poravná. — V Methen-u je vdova Niebler 8.000 gold. zapustila s poslednjo voljo škofijski mladensnici ali malimu semenisu. — Pri Starnbergu na Monakovskim je veliki petik mlin-sko kolo nekemu mlinarskemu hlapcu glavo sterlo. To se je takole godilo. Hlapec je čez dan delal in zvečer ob 4. je bil zopet v mlin namenjen. Njegov gospodar pa mu reče: „Nehaj zdaj delati in pojdi v cerkev moliti!“ Hlapec odgovori: „Je že prav — molitev pustim starim babam“, in gre v mlin. Ni pa se bilo minute časa ko mlinar zasliši rožlanje v svojim mlinu; urno teče, in najde svojiga hlapca s sterto glavo! — Komu neki tisti prederznezi molitev pušajo, ki poleti tako radi zunaj cerkve postajajo in posedajo, ko je v cerkvi pridiga, nauk in Božja služba. Ostudni, gerdi, nesramni, neobčutljivi nehvalezniki ljube darove Božje vživajo dan na dan; in zdaj ko so dolžni Boga zanje hvaliti, ga pa tako neusmiljeno zalijo! — Na Francoskim v „S. Michel de frigolet“ bo O. Edmund obnovil premonstrantski red in je od sv. Očeta že dobil privoljenje, tudi delo je po slovesni Božji službi že pričeto. — Iz Sirije se lepe reči slišijo, de se povsod med armenci zmiraj bolj kaže nagnjenje, se s katoliško Cerkevjo zediniti. Zastran spreobrnjenja nezedinjeniga armenskiga škofa Niklas-a v Alepu pravi pismo od ondot, de se je v dan Marijniga očiševanja ravno pred Božjo službo s 300 deržinami, s celo svojo občino, odpovedal razkolništvu, ter je očitno prestopil v katoliško Cerkev. Kar se je v Alepu zgodilo, je jelo buditi tudi sosednje mesta. Amptab, Antiohija, Marahia in Beilon so poslale poročnikov do varha Božjiga groba v Jeruzalem in so prosili duhovnov, de bi jih učili in zopet v naročje katoliške Cerkve pripeljali. Marahia sama je poslala dve prošnji, na katerih je bilo nad 50 deržin podpisanih. V okrajni Karfout se je več vasi pokatoličilo, in vikši in pervak carjigrajski jim je dosihmal 6 mašnikov poslal. — V Monakov je prišlo iz Indije pismo apostoljskiga misijonarja O. Raf. Šchel-na, v katerim misijonar popisuje, kako so po vojski mesta, vasi in polja razrdjane, in ljudje brez strehe in brez živeza; nar bolj milovanja vredni pa so otroci. Osiroteneci hodijo po vsih cestah in ulicah na trume, in nikogar nimajo, de bi se jih usmilil, ali jim le za malo časa lakoto utolazil. Tako jih mora ali vsiga hudiga konec biti, ali bodo pa tatovi, de si življenje ohranijo. „Oh, koliko tacih revnih stvari sim z lastnimi očmi vidil!“ pravi misijonar. „Koliko mater mi je ponujalo svojiga dojenca ubožnika, rekoč: Vzemí moje dete, in stori z njim, kar ti je drago, ne morem ga več preživiti“. Neka mati mu je hotla za nekaj manj kot 5 kr. svojiga otroka prodati, de bi saj za en dan živeza si kupila. „O ubogi otroci!“ piše dalje misijonar. „O de bi mogel vse k sebi vzeti! Ali ker nikakor ne premorem pomockov, sim zamo-gel le par tih sirotljejev sprejeti. Ako bi jih imel kam spravi-ti in mogel preživiti, se dansi jih lahko 200 ali 300 dobim. Ali bodi Bogu potoženo de komaj sam sebe ohranim!“ Ko je parski kralj Ludovik to pismo bral, je ukazal pri ti priči misi-jonarju 1000 gold. poslati. — Iz tega pisma, in se bolj iz naznanil iz Kitajskiga se vidi, kako res velike dobrote dela bratovšina usmiljeniga Jezuska ali sv. Detinstva, s ktere prihodki se toliko tavžent ubožnih otrocičev otme in kersti, ktere starsi sicer zaveržejo ali pa precej končajo, ker jih nimajo s čim prerediti. — Po naznanilih iz Indo-

Kitajskiga je bilo mesca vinotoka (oktob.) na tergu Kako, poglavitnim mestu v Tonkingu, 11 katoličanov umorjenih, ki so bili iz naj imenitnejših deželinih deržin. V okrajni Hočang so jih mandarin (državniki) silo veliko zapirali. Škof Melhior, naslednik Diaza, za sv. vero umersiga, je kakor s čudežem na pomoč eniga svojih učencev odšel preganjavcam. Tudi v Kočin - Čini je strašno preganjanje in veliko kristjanov je mučenih.

Domače duhovne vaje,

sveto živeti in zveličano umreti.

(Dalje.)

Očiševanje od nasledkov greha, kateri so v volji. Posebna skaza v volji je lena volja, ki spreobrnjenje odlašja in odlašja, poslednje pa čisto opusti. Ako zaspanca kdo zdrami, pogleda in se na drugo stran obrne, pa spet spi. Tako dela tudi grešnik z zaspano voljo: zbudi ga vest, pridiga, nagla smert njegoviga bližnjiga, in pravi: v saboto, v nedeljo pojdem k spovedi. Tode tiste sabote, tiste nedelje noče biti. Ako si v takim stanu, kristjan, in se nočeš pogubiti, se moraš deržati pravila: Kar se mora storiti, naj se stori še danes, in ne še le jutri. Med številam neumnih devic je, kdor se prederzne, tudi le eno samo noč v smertnim grehu spat iti. Taki človek pa ni le samo neumen sam zase, temuč on dela tudi hudobno, ko pokoro odlašja. 1.) Kako prederzno je reči: poznejši, v starosti bom Bogu služil, ko Bog zapoveduje vse dni svojiga življenja v njegovi službi preživeti! 2.) Kako termasta slepota je, da grešnik svojiga naj revnišiga stanu noče ne spoznati, ne zapustiti! Dans mu gori hiša, in on reče: jutri bom gasil. 3.) Ti peklenska nesramnost, ti! Bog ti ponuja danes odpušenje, in ti rečeš: Bom že čez leto vidil, kaj bom storil. Tako ti tedaj čeniš Božje prijateljstvo? Tako malo se bojiš Njegove jeze. 4.) Svetu, mesu, hudobi daješ psenico, Bogu pleve in otrobi pustiš, ker boljši leta odločiš za greh in misliš piskavo starost samo Bogu darovati! Sram te bodi, zanikernež!! 5.) Pogubljenja vredna lenoba je, cele mesce, leta brez vsiga prida za dušo zapravljati! Kdo ti bo to strašno zgubo povernil, lenuh? — Premaga svojo leno voljo, vzdigni se, in pojdi pokoro delat, kjer si upaš nar zanesljivši in nar pred na pravo pot priti. (D. sl.)

Predperi od Marije Device.

(Iz latinskiga).

Od adventa do svečnice.

Zveličarjeva Mati sveta,
Si vrata v nebo vedno šteta;
Na morji svetliš kot danica,
Nam bodi v padcih pomočnica.
Si čudno Stvarnika rodila,
Devica pred in potlej bila;
Z nebes prejela si čišenje,
Nam milo sprosi odpušenje.

Od svečnice do velike noči.

Slava teb' nebes Kraljica,
Angelov Zapovednica;
Hvala tebi, rajske vrata,
Koder luč prišla je zlata.
Blagor tebi prečastita,
Vsih devic nar bolj slovita;
V srcu nas, prelepa! nosi,
In za nas Gospoda prosi.

Od velike noči do sv. Trojice.

Veseli se, rajska Kraljica, aleluja;
Gospod, ki si mu Porodnica, aleluja,
Je vstal, kot je djal, On resnica, aleluja,
Boga za nas prosi, Devica! Aleluja.

Od sv. Trojice do adventa.

Češena si, Kraljica ti,
Češena, Mati milosti;
Življenje nase, up, sladkost!
V te klice ubogi Evin rod,
Zdihuje v te, jokaje tod,
V dolini mnogih solz, britkost.
Oj, pomočnica naša ti,
Obrni milostne oči,
In nam pokaži Jezusa,
Pokaži sad svoj prečesen,
Ko revni čas bo iztečen,
Devica mila, sladka vsa!

Hicinger.

Drobtine.

Kaj je slovez in ime učenih mož, pisarjev, pesnikov in družih pisavcev in pisacev, ki se toliko ponasajo s svojim peresam, ako pa so imeli umazan gobec in umazano pero! Bilo je pri vsih narodih zadosti mož, ki je njih ime obilno hrumelo. So peli in pisali čedno in umazano, so hvallili in pikali svojiga bližnjiga, kakor je naletelo; tudi svetostim niso vselej prizanesli. In kje so zdaj? — Kak dobiček vživajo skoz celo večnost od tega, kar so pregrešniga zapustili? Koliko jim pomaga njih pero, kar je napčniga pisalo, unkraj groba? Jim mar hvala posvetnih ljudi njih terpljenje zmanjšuje, ako se v peklu znajdejo? Ne rečem, če tudi marsikdo, ki jih posnema, marsikterikrat ne pomisli: „kaj se ve, kako je z dušo tega in tega? Na njegovim mestu bi vender le ne hotel biti, desiravno mi diši njegov slovez v ustih posvetnjakov. Kako častitljiva, kako prijetna, kako visoka, kako priserčna, kako mirna, zveličavna, zares neumerljiva pa je slava pobožnih, v resnici dobrih in koristnih učencikov in pisavcev!“ Quidquid agis, prudenter agas, et respice finem.

Odgovori pri Lavretanskih litanijah.

Božični čas.

O Marija, Mati mila,
Prosi, prosi ti za nas;
Jezusu si mati bila,
Prosi, prosi ti za nas!

Postni čas.

O Marija!
Mati žalostna si bila,
Prosi, prosi ti za nas!

Velikonočni čas.

O Marija!
Sin je vstal, s' vesela bila,
Prosi, prosi ti za nas!

Vnebohodni praznik.

O Marija!
Sin je v raj šel, z njim si bila,
Prosi, prosi ti za nas.

Binkošne praznike.

O Marija!
Svet'ga Duha s' polna bila,
Prosi, prosi ti za nas!

Hicinger.

Pogovori z gy. dopisovavci.

G. J. iz Kl.: Bodo še več; Bog plačaj! — G. G. v T.: Prejeli bukve; lepa hvala! — Č. O. V.: Jako verlo, de nas ne pozabite; hvala tudi od zamurcov. — G. K.: Ste že pridni.

Miti darovi.

Za afrikanski misijon:

Neki dobrotnik iz Pazna 1 gold.

Za misijon gosp. Olivieri-a:

Dobrotna keršenica 15 gold. — Marija Kanja 1 gold.